

Opis analityczny – tekst i jego znaczenie – SCENARIUSZ WARSZTATU

Czas warsztatu: 90 min

Cele ogólne:

- Zapoznanie uczniów z celem zasadami pisania tekstów analitycznych
- Wskazanie dobrych praktyk w pisaniu tekstów analitycznych
- Prezentacja najczęściej popełnianych błędów podczas pisania tekstów analitycznych
- Zapoznanie uczniów z podstawowymi metodami graficznej prezentacji danych

Cele szczegółowe:

- Uczeń wie na czym polega opis analityczny
- Uczeń potrafi przygotować krótki tekst analityczny
- Uczeń potrafi odnaleźć i nazwać błędy w opisie analitycznym
- Uczeń potrafi

Metody nauczania:

- Mini - wykład
- Dyskusja dydaktyczna
- Prezentacja z objaśnieniem z użyciem komputera
- Ćwiczenia

Formy nauczania:

- Praca indywidualna
- Praca w grupach

Środki dydaktyczne:

- Komputer
- Rzutnik
- Karty z ćwiczeniami i zadaniami

Czas	Przebieg warsztatu	Uwagi
15 min	<p>Ogólne zasady pisania tekstów: jasność, zwięzłość, prostota</p> <p>Na dobry początek: Parafraza</p> <p>Krótkie przedstawienie definicji i ćwiczenie z parafrazowaniem zdań</p> <p>Ćwiczenie stanowi punkt wyjścia do omówienia podstawowych zasad odnoszących się do pisania tekstów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cel, temat, odbiorca, komunikatywny styl, poprawny język, przejrzystość graficzna. 	ĆWICZENIE: Parafraza
15 min	<p>Zapoznanie uczniów z celem i zasadami pisania tekstów analitycznych</p> <p>Ujęcie analityczne (opisowe) jest jedną z trzech, obok tabelarycznej i graficznej, formą prezentowania danych statystycznych. Celem opisu analitycznego jest obiektywne informowanie użytkowników o uwarunkowaniach lub wybranych aspektach obserwowanych zjawisk. Informowanie to jest dokonywane poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diagnozę sytuacji w wybranych obszarach obserwacji • obserwację struktury zjawisk • wskazywanie zachodzących zmian, czyli porównania w czasie • wskazywanie różnicowań przestrzennych, tj. porównania w przestrzeni <p>Opisy analityczne powinny dostarczać rzetelnej i obiektywnej informacji, opartej na tzw. „twardych” danych. Nie powinny zawierać subiektywnej oceny i opinii na temat obserwowanych zjawisk i procesów. Stawianie tez i wskazywanie związków przyczynowo-skutkowych jest dozwolone, o ile znajduje uzasadnienie w dostępnych danych.</p>	PREZENTACJA
15 min	<p>Dobre praktyki w sporządzaniu opisu analitycznego</p> <p>Cechy dobrego opracowania analitycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przejrzysta struktura: <ul style="list-style-type: none"> ○ wstęp/opis podstawowych tendencji ○ logiczny układ poszczególnych działów opracowania • logiczne powiązanie zjawisk • jednolita retrospekcja • spójne wnioski w poszczególnych działach opracowania • rzetelność i obiektywizm • podanie źródła danych • dostosowanie stylu do profilu odbiorcy • prosta i zwięzła redakcja • zróżnicowane zdania (unikanie powtarzającej się kompozycji i tych samych słów) • precyzyjne określenie omawianych wskaźników ekonomicznych oraz omawianego okresu • unikanie zbędnych informacji, przeładowania liczbami, zbędnych podkreśleń • uzupełnienie tekstu tablicami, wykresami, mapami 	PREZENTACJA
15 min	<p>Najczęściej popełniane błędy w opisie analitycznym</p> <ul style="list-style-type: none"> • błędy logiczne <ul style="list-style-type: none"> ○ stosowanie wartości bezwzględnych tam, gdzie powinny być względne ○ utożsamianie dynamiki ze wzrostem/spadkiem ○ „fotografia” – czyli obraz zjawiska bez opisu jego zmian 	PREZENTACJA ĆWICZENIE: znajdź błędy w opisie analitycznym i nazwij je

	<ul style="list-style-type: none"> ○ analiza zjawisk „oczywistych” ○ analiza zjawiska bez uwzględnienia wpływu czynników o charakterze sezonowym ○ wyciąganie wniosków na podstawie wiedzy potocznej, a nie w oparciu o dane ○ nielogiczne powiązanie przyczynowo-skutkowe ○ zła kompozycja tekstu ○ brak precyzji w określeniu omawianego okresu odniesienia ○ niespójne wnioski w poszczególnych częściach opracowania ○ zawiłe zdania (wielokrotnie złożone) • błędy techniczne <ul style="list-style-type: none"> ○ „%” czy „punkt procentowy”? ○ różne miana ○ „przetadowanie” liczbami ○ zaokrąglanie liczb z różną dokładnością 	
15 min	<p>Odczytywanie i interpretowanie informacji przedstawionych na wykresach i w tabelach</p> <p>Tablice i graficzne formy prezentacji danych, w tym przede wszystkim wykresy są przydatne nie tylko dla czytelnika. Robocze przedstawienie danych w postaci wykresu lub mapy pomaga przygotowującemu opis analityczny wyciągnąć wnioski potrzebne do jego sporządzenia.</p> <p>Typ danych determinuje formę graficzną przedstawiania ich w postaci wykresu, a więc to dane „wskazują”, jaki wykres będzie najlepszy do ich prezentacji.</p> <p>Z punktu widzenia doboru wykresu do danych należy wziąć pod uwagę szereg czynników:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skalę pomiaru cech, wskaźników • rodzaj szeregu statystycznego • liczbę cech, wskaźników, które należy zaprezentować na wykresie • przekrój/przekroje danych, które należy zaprezentować na wykresie • charakter danych (wartości, struktura, natężenie, dynamika) • co jest celem wykresu <p>Rodzaje wykresów według kształtu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykresy liniowe • wykresy słupkowe (kolumnowe) • wykresy powierzchniowe i przestrzenne • wykresy biegunowe • wykresy punktowe • wykresy obrazkowe i symboliczne • wykresy segmentowe • wykresy złożone <p>Tabelaryczne ujęcie danych – ujmuje badaną zbiorowość w tablicy statystycznej, będącej formą uporządkowanych danych liczbowych dotyczących jednej lub wielu zbiorowości, prezentowanych według przyjętych kryteriów (cech).</p>	<p>PREZENTACJA</p> <p>ĆWICZENIE: czytanie tablic i wykresów</p>
15 min	<p>Piszemy tekst analityczny</p>	<p>ĆWICZENIE: na podstawie danych z tabeli/wykresu napisz krótki tekst analityczny</p>